

Photo: pixabay

ALERT PRAWNY

Brak zmian, paraliż lub zakończenie - wpływ koronawirusa (COVID-19) na wydarzenia sportowe

Z TEGO ALERTU DOWIESZ SIĘ, ŻE:

1. Utrzymujący się stan pandemii w istotny sposób wpływa na branżę rozrywkową, która jako najbardziej podatna na wszelkie restrykcje i ograniczenia ponosi najszybsze i największe straty finansowe. Pojawia się w związku z powyższym pytanie, czy podjęte działania okażą się wystarczające dla zapewnienia bezpieczeństwa, a także czy pozwolą na szybkie odrodzenie się branży. Aktualnie notowane straty sięgają miliardów euro, co jest sytuacją bezprecedensową w skali całego świata.

2. Najnowsze wydarzenia znacząco wpłynęły także na sytuację konsumentów (kibiców), którzy z wyprzedzeniem wykupili bilety na organizowane wydarzenia kulturalne i sportowe. Należy zatem odpowiedzieć na pytanie, czy oraz jakie prawa i gwarancje przysługują konsumentom w obliczu takiej sytuacji.

ZAGADNIENIA OGÓLNE

Globalnie rozprzestrzeniająca się epidemia koronawirusa po spowodowaniu uszczerbku na zdrowiu ludzi oraz znacznym pogorszeniu sytuacji gospodarczej dotknęła również wydarzenia sportowe. Regulacje prawne federacji europejskiej (UEFA), a także krajowych lig europejskich (Premier League, Ekstraklasa itd.) nie ustanowiły zawniczasu rozwiązań pozwalających na zdecydowane działania w sytuacji wystąpienia pandemii, lecz po prawdzie żadna z dziedzin gospodarki nie była przygotowana na tak wielką skalę problemu. Odwoływane są wydarzenia sportowe niezależnie od ich charakteru, co wynika ze znacznego zagrożenia zarażenia się koronawirusem przez sportowców, ich otoczenia sportowego (co potwierdza zarażenie Evangelosa Marinakisa - właściciela Olympiakosu Pireus oraz Nottingham Forest), ale przede wszystkim kibiców biorących bezpośredni udział w wydarzeniach. Powyższe potwierdza decyzja FIA (Fédération Internationale de l'Automobile), która po wykryciu koronawirusa u członka sztabu jednego z zespołów Formuły 1 zdecydowała o odwołaniu GP Australii. Z drugiej strony w największej z organizacji zrzeszających zawodników mieszanych sztuk walki (UFC) w dalszym ciągu nie postanowiono o przełożeniu wydarzeń odbywających się w Stanach Zjednoczonych, choć to właśnie ostatnia z przytoczonych dyscyplin wydaje się najbardziej podatna na zarażenie z uwagi na to, jaką drogą dochodzi do przenoszenia wirusa.

Problem wywołany wybuchem epidemii koronawirusa dotyczy w zasadzie wszystkich dyscyplin sportowych, zaś na horyzoncie nadal nie widać wypracowanego modelu, który byłby spójny i skutecznie przeciwdziałałby odwoływaniu kolejnych wydarzeń sportowych.

Obecna sytuacja rodzi wiele problemów prawnych, tak po stronie sportowców, organizatorów, jak również uczestników wydarzeń sportowych oraz kulturalnych. Należy podkreślić, że konsumenci, znajdujący się na końcu łańcucha odbiorców rozrywki, są narażeni na najczęściej występujące ryzyka i „pułapki prawne”. Konsumenci często nie zdaje sobie sprawy z przysługujących im uprawnień, a w konsekwencji rezygnują z dochodzenia swoich praw, podczas gdy ustawodawca to właśnie im przyznaje najszerszą ochronę jako stronie (potencjalnie) najsłabszej.

CO DALEJ Z ROZGRYWKAMI?

Jak wspomniano na początku zarówno federacja europejska, krajowe związki piłkarskie, jak i przedstawiciele lig krajowych nie przygotowali rozwiązań, które byłyby akceptowane przez wszystkich, z uwagi na ustanowienie ich przed „rozpoczęciem gry” (nowego sezonu). W chwili obecnej rozgrywki lig europejskich są zawieszane, a kolejne kolejki sukcesywnie odwoływane celem ich przełożenia na datę późniejszą. Sytuacja dla lig europejskich w tym roku jest o tyle niekomfortowa, że od 12 czerwca do 12 lipca 2020 r. zaplanowano Mistrzostwa Europy w piłce nożnej.

Zakończenie rozgrywek na obecnym etapie rywalizacji sportowej spowodowałoby olbrzymią stratę finansową w majątku klubów, które nie mogłyby skorzystać z jednego ze swoich największych źródeł dochodu - wpływów z tytułu sprzedaży biletów.

Jeszcze gorszym rozwiązaniem wydaje się anulowanie wyników z sezonu 2019/2020. Zgodnie z raportem przygotowanym przez Ekstraklasa S.A., kluby występujące w najwyższej klasie rozgrywkowej w Polsce w sezonie 2018/2019 mogły liczyć na wypłatę kwoty 155 mln złotych. W sezonach 2019/2020 oraz 2020/2021 kwota ta miała wzrosnąć do co najmniej 225 mln zł. Lwią część dochodów klubów piłkarskich stanowią przychody z tytułu umów o prawa mediowe. W sytuacji anulowania wyników

z bieżącego sezonu kluby z niższego szczebla rozgrywkowego, zajmujące miejsca premiowane awansem, nie mogłyby liczyć na ww. wpływy, co znacznie utrudniłoby ich dalszy rozwój oraz skreśliło wyznaczone przed sezonem cele.

Sytuację w tym zakresie stara się rozwiązać UEFA. **Komitet wykonawczy UEFA podczas telekonferencji z 55 przedstawicielami związków piłkarskich, reprezentantami Europejskiego Stowarzyszenia Klubów (European Club Association), przedstawicielami lig europejskich oraz europejskimi przedstawicielami Międzynarodowej Federacji Piłkarzy Zawodowych (FIFAPro) podjęły w dniu 17 marca 2020 r. decyzję o przełożeniu Mistrzostw Europy na 2021 r.** Jednocześnie mają zostać powołane dwa zespoły pracujące nad terminarzem oraz finansowymi aspektami przedsięwzięcia. Powyższa decyzja jest bez wątpienia bezprecedensowa, bowiem w historii Mistrzostw Europy nigdy nie doszło do ich przełożenia, zaś niepisana zasada parzystości Mistrzostw Świata oraz Mistrzostw Europy została po raz pierwszy złamana.

Podczas telekonferencji podjęto również decyzję o przełożeniu finału najważniejszych klubowych rozgrywek europejskich - Ligi Mistrzów - na dzień 27 czerwca 2020 r. (pierwotnie 30 maja 2020 r.) ze względu na zagrożenie wywołane przez pandemię.

Wypracowane rozwiązania pokazują z jak wielkim problemem muszą mierzyć się związki piłkarskie, jednak ich przyjęcie wskazuje na jedność i solidarność świata piłkarskiego w walce z wirusem.

PERSPEKTYWA KIBICA

W najnowszym raporcie Gemius dotyczącym zwyczajów zakupowych Polaków w sieci w 2019 r. na uwagę zasłużyły kategorie produktów i usług, które w minionym roku cieszyły się największym zainteresowaniem wśród internautów. **Uśredniając wydatki respondentów, każdy z nich na bilety do teatru lub kina wydał 74 zł. Biorąc pod uwagę, że bilety do kina i teatru najchętniej wybierali najmłodszy respondenci (w wieku 15-24 lat oraz 25-34 lat) zasadnym wydawało się założenie, że kwota przeznaczona na tego rodzaju wydatki będzie ulegać systematycznemu zwiększeniu.**

W omawianym aspekcie olbrzymią rolę odgrywa również branża sportowa. Zgodnie ze sporządzoną przez Ekstrastats tabelą, średnia frekwencja na trybunach stadionów Ekstraklasy po 26 kolejce w sezonie 2019/2020 wynosi 8938 osób (przy czym jedno ze spotkań odbyło się bez udziału publiczności). Podziw może budzić łączna frekwencja, która wyniosła 1.850.076 osób. Przywołane liczby pokazują wielkość rynku związanego ze sprzedażą biletów na wydarzenia sportowe. **Należy zauważyć, że branża rozrywkowa została obecnie w znacznym stopniu ograniczona. Z uwagi na wprowadzenie przepisów o zakazie organizowania imprez masowych oraz ogłoszeniu stanu epidemii niemal wszystkie wydarzenia sportowe oraz kulturalne są odwoływane, bądź przekładane na inny termin.** W dalszym ciągu nie wiadomo jak długo utrzyma się obecny stan, a także czy zaplanowane rozgrywki sportowe zostaną dokończone. W takim przypadku rodzi się pytanie jaka jest sytuacja kibica, który chciałby zwrócić bilety zakupione zarówno drogą elektroniczną (na odległość), jak i w punkcie sprzedaży biletów. Jakie uprawnienia mu przysługują i czy może liczyć na pełny zwrot pieniędzy?

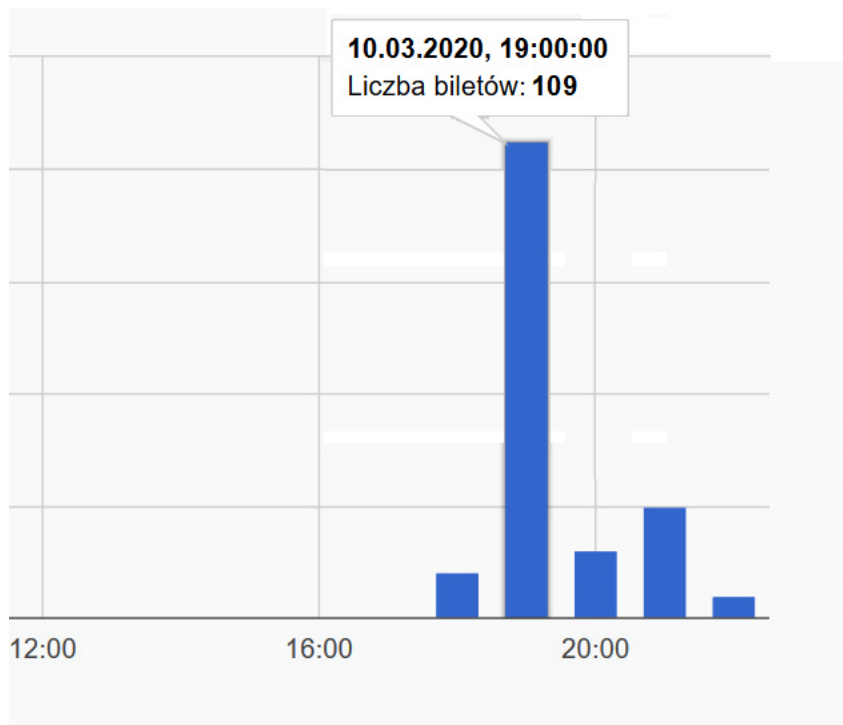
Analizując sytuację konsumenta należy zaznaczyć, że prawo do odstąpienia od umowy zawartej poza przedsiębiorstwem zostało uregulowane w rozdziale 4 ustawy o prawach konsumenta. Zgodnie z art. 27 przedmiotowej ustawy **jeśli konsument zawarł umowę na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa może w terminie 14 dni odstąpić od niej bez podawania przyczyny**

i bez ponoszenia kosztów. Ustawodawca przewidział jednak wyjątki od powyższej zasady. Jednym z nich jest art. 38 pkt 12 ustawy o prawach konsumenta, który **wyłącza możliwość odstąpienia od umowy dotyczącej wydarzeń sportowych. Nie jest jednak tak, że konsument pozbawiony jest narzędzi pozwalających na odstąpienie od umowy w razie odwołania lub zmiany terminu wydarzenia sportowego z powodu niezawinionej niemożności świadczenia przez organizatora.**

Zgodnie z art. 495 kodeksu cywilnego w sytuacji, gdy jedno ze świadczeń wzajemnych stało się niemożliwe wskutek okoliczności, za które żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności, strona, która już otrzymała świadczenie jest zobowiązana do jego zwrotu według przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu. Odnosząc powyższe do obecnego stanu: **konsument (kibic) płacący za bilet uprawniający go do wejścia na wydarzenie sportowe (mecz) spełnił swoją część świadczenia. Jeżeli organizator (właściciel obiektu) nie jest w stanie spełnić swojej części świadczenia, a więc zapewnienia konsumentowi udziału w wydarzeniu sportowym w określonym miejscu, wówczas konsument może się ubiegać o zwrot środków.** Analogiczne uprawnienia przysługują konsumentowi, który dokonał zakupu biletu w punkcie sprzedaży biletów, bowiem wyżej przywołany przepis kodeksu cywilnego stanowi o niemożności świadczenia, a nie o sposobie zawarcia umowy pomiędzy stronami. Konsument może żądać zwrotu środków również w sytuacji, kiedy zmieniono termin wydarzenia sportowego, ponieważ dokonując zakupu biletu zawiera umowę, w której określono datę wydarzenia. W przypadku jej zmiany dochodzi do odwołania jednej umowy i zawarcia drugiej - z inną (nową) datą.

Niektórzy z organizatorów odmawiają zwrotu środków pieniężnych, bądź starają się zaproponować inną rekompensatę w postaci np. vouchera. Powołują się na punkt zawarty w regulaminie, który wyłącza możliwość zwrotu pieniędzy za bilet. **Tego rodzaju praktyki są niedozwolone i stoją w sprzeczności z kodeksem cywilnym, którego przepisy stosuje się przed regulaminami. Skoro kwestia zwrotu pieniędzy za bilet została uregulowana w przytoczonym powyżej przepisie kodeksu cywilnego, wówczas nie ma mowy o jego wyłączeniu czy zmianie poprzez zamieszczenie takiego zapisu w regulaminie organizatora.** W razie uporczywej odmowy zwrotu pieniędzy istnieje możliwość wystąpienia z powództwem na drodze cywilnoprawnej.

Na marginesie warto wspomnieć, że kibice to niewątpliwie jedna z najbardziej specyficznych grup konsumentów. Zazwyczaj w przypadku odwołania określonego wydarzenia sportowego czy też ogłoszenia, że wydarzenie odbędzie się bez udziału publiczności, konsumenci zwracają się do organizatora o zwrot płatności, którą uiścili za możliwość wstępu na wydarzenie. Sytuacja może wyglądać inaczej w środowisku kibicowskim, co udowodnili kibice Lecha Poznań. Po ogłoszeniu, że spotkanie pomiędzy Lechem Poznań a Legią Warszawa odbędzie się przy zamkniętych trybunach (bez udziału publiczności) kibice Lecha Poznań - wyrażając wsparcie dla klubu - zakupili dodatkowe bilety pozwalając tym samym klubowi na ograniczenie szkód finansowych wyrządzonych przez koronawirusa.

Źródło: <https://www.facebook.com/lechpoznan.oficjalna/photos/a.405442712060/10157298103782061/?type=3&theater>

PODSUMOWANIE

W czasie pandemii niełatwo o bezpośrednie wzięcie udziału w wydarzeniu sportowym. Odwołanie rozgrywek odbije się finansowo na jego organizatorach oraz klubach sportowych, a rykoszetem wpłynie również na branżę nieruchomości, hotelarską, usługi reklamowe oraz handel. Na końcu łańcucha znajduje się konsument, który posiada narzędzia prawne pozwalające na odzyskanie środków pieniężnych z tytułu zwrotu biletów. W walce z nieuczciwym organizatorem warto pamiętać o możliwości zawiadomienia prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o podejrzeniu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, skorzystania z pomocy miejskiego rzecznika konsumentów, a jeśli to zawiedzie, dochodzenia swoich roszczeń na drodze cywilnoprawnej.

ZAPEWNIAMY POMOC

Na wszelkie Państwa pytania dotyczące sytuacji prawnej w związku z epidemią COVID -19 odpowiedzą prawnicy FILIPKABICZ LEGAL Spółka komandytowa z siedzibą w Poznaniu

dr Piotr Karlik
adwokat | prawnik
p.karlik@filipiakbabcz.com
tel. +48 600 837 732

Denis Jankowski
asystent
d.jankowski@filipiakbabcz.com
tel. +48 61 222 43 80